

One Health policy, strategy and collaboration in Republic of Moldova

- to prevent and control zoonosis and antibiotic resistance

Cristina SÎRBU, National Food Safety Agency, Republic of Moldova

One Health collaboration in Republic of Moldova - to prevent and control zoonosis

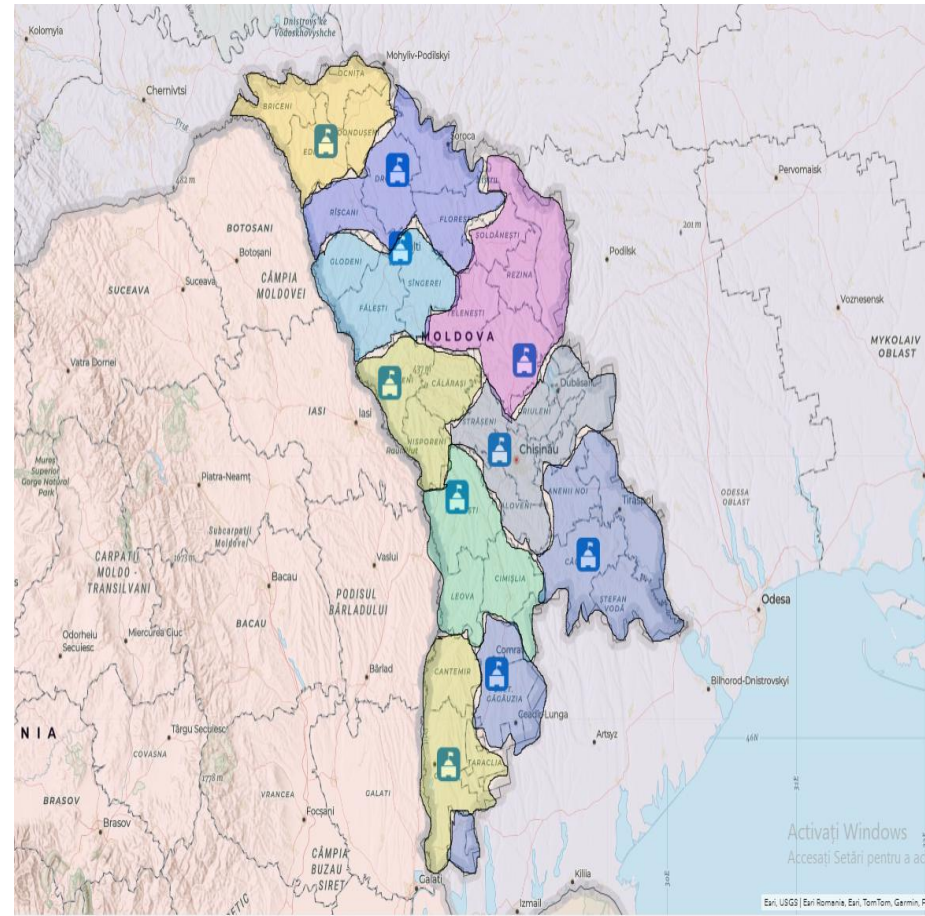
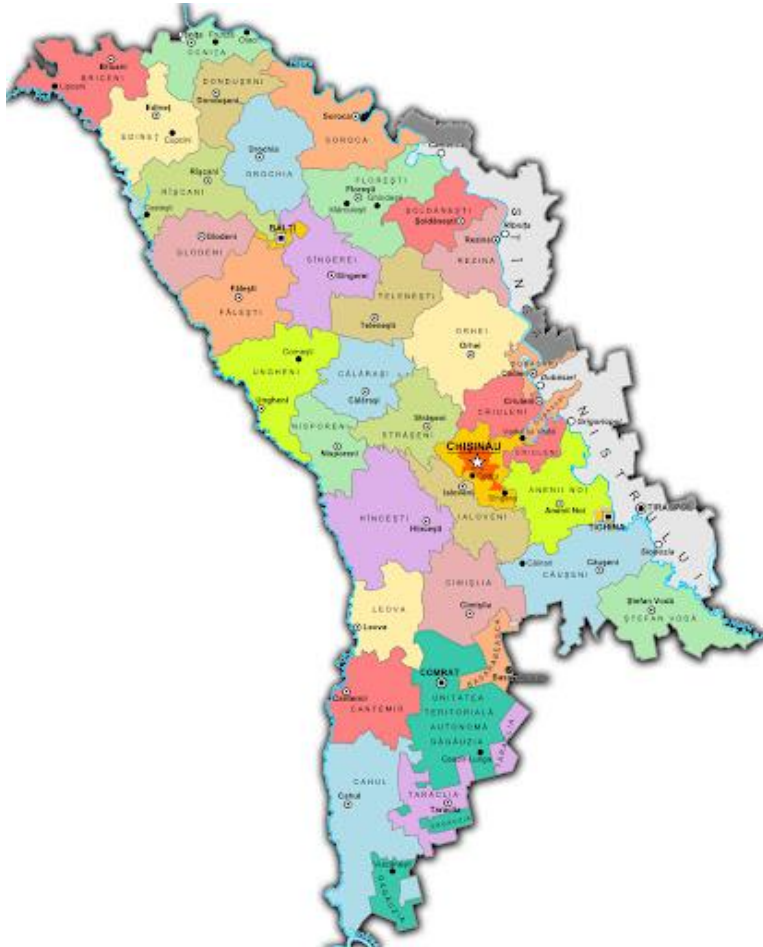
LEGAL FRAMEWORK

- [Law nr. 221/2007](#) regarding the sanitary veterinary activity
- [Government Decision No. 264/2011](#) for the approval of the Regulation on the monitoring of zoonoses and zoonotic agents
- [Government Decision No. 398/2012](#) for the approval of sanitary-veterinary norms on the control and reduction of the prevalence of salmonella in livestock
- [Government Decision No. 697/2023](#) approving The National Program for the Surveillance and Control of Antimicrobial Resistance (AMR) for 2023–2027 of the Republic of Moldova
- [Joint Order No. 488/122 of 07.08.2024](#) regarding the system for monitoring antimicrobial resistance of zoonotic and commensal bacteria from farm animals and food of animal origin, in the context of the implementation of the "One Health" approach.
- [Order of the National Food Safety Agency No. 717/2024](#) was approved on the approval of the National Salmonella Control Programme for the years 2025-2026

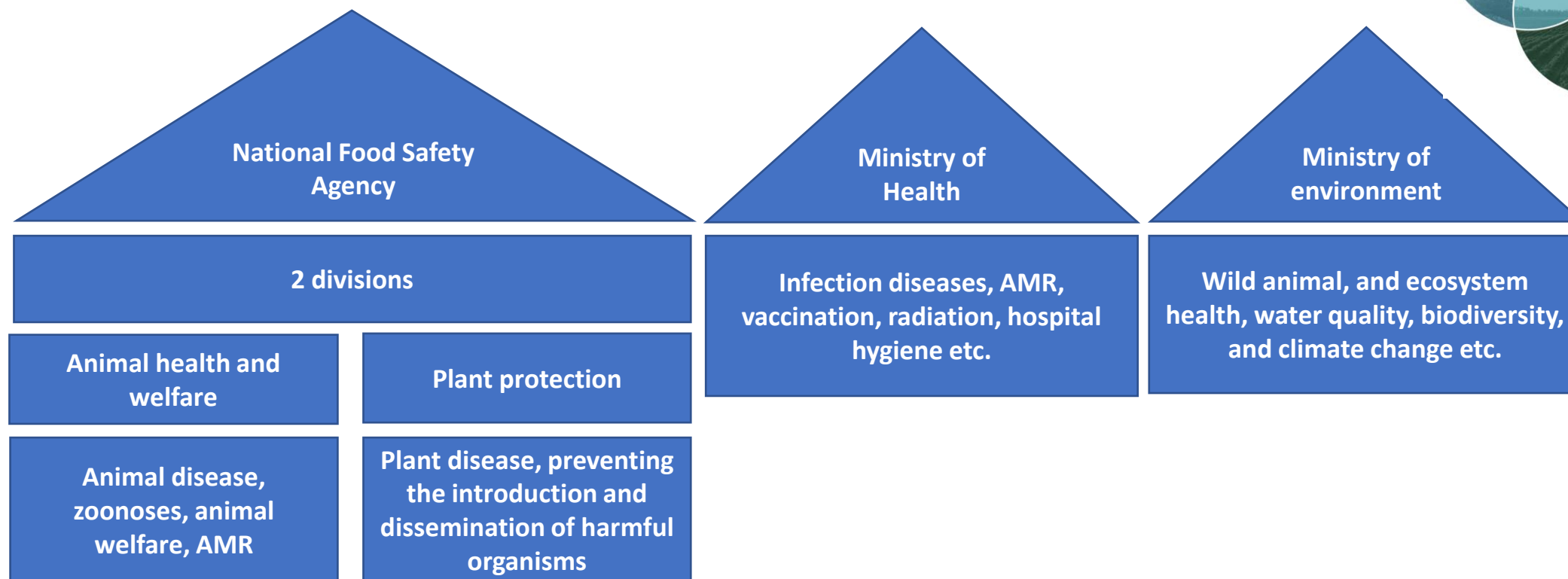
National Food Safety Agency

10 Territorial Subdivision of National Food Safety Agency

Administrative structure in Republic of Moldova

Interinstitutional cooperation

Ministry of Agriculture and Food Industry

- Department for Animal Health and Welfare
- Staff: 5 planned / 3 hired

Ministry of Health

- Department for public health policy and public health emergencies

National Agency for Public Health

- Department of epidemiological surveillance of highly contagious zoonotic and parasitic diseases

Ministry of the Environment

- Forestry and Hunting policy Section

Moldsilva Agency

- Game and hunting management service

Congress of Local Authorities of Moldova

General Inspectorate for Emergency Situations of the Ministry of Internal Affairs

General Inspectorate of Police

Program of strategic actions for the surveillance, prophylaxis and control of animal diseases, prevention of the transmission of diseases from animals to humans and environmental protection

APPROVED ANNUALLY

Improving the animals health status through active and passive surveillance

Disease control
– is a major priority

Financed by
state budget

MMSVS

NFSA Staff

Plan of mandatory strategic sanitary and veterinary actions

Scope: Surveillance, prevention, control and eradication of animal diseases and zoonoses

01: Surveillance of transmissible animal diseases in order to determine their absence or presence, respectively their distribution

02: Prevention of transmissible animal diseases by rapid detection

03: Control and eradication of transmissible animal diseases

04: Establishment and monitoring of the health status of animals, of the holding or of the county, respectively of a region with a view to the official recognition of the disease-free status

05: Establishment of the correlation between animal diseases and their transmission to humans

06: Monitoring and control of the requirements regarding the identification and registration of bovine, porcine, ovine, caprine and equine animals

Program of strategic actions for the surveillance, prophylaxis and control of animal diseases, prevention of the transmission of diseases from animals to humans and environmental protection, 2022-2024

Active surveillance				Passive surveillance		
Disease	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Foot and mouth disease	521	406	570	0	0	0
Avian Influenza	2503	6104	26082	540	400	97
New Castle disease	0	0	0	46	220	8
Classical swine fever	0	0	0	138	6	49
African swine fever	10	5	9	1266	587	337
Bluetongue	792	463	24	0	0	0
Lumpy skin disease	212	58	0	0	0	0
Leucosis	46019	1138	12285	0	0	0
Brucellosis	62751	9132	7236	0	0	0
Sheep pox and goat pox	0	66	3	0	0	0
BSE	0	171	106	0	0	0
Antrax	0	0	0	4	3	3
West Nile fever	0	90	90	0	0	0
Peste des petits ruminants	0	0	0	0	0	0
Equine infectious anaemia	1	0	89	0	0	0
Salmonella spp.	174	167	130	0	0	0
Rabies	146	335	209	149	118	105

EU Co-financed Programs

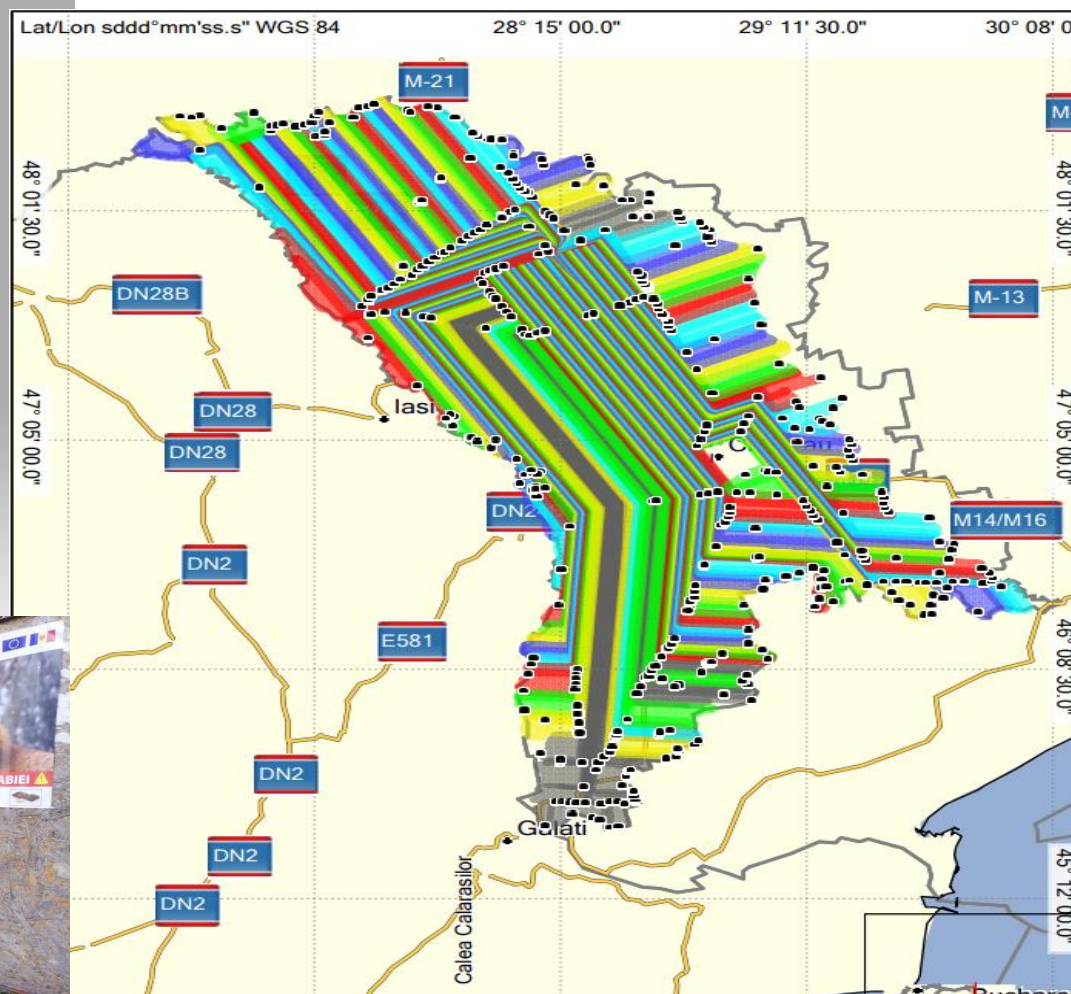
EU co-funded rabies programme since 2020

- ✓ Provide financial support for the purchase and distribution of baits with rabies vaccine
- ✓ Provide financial support for laboratory tests performed to diagnose rabies
- ✓ Monitor vaccine ingestion
- ✓ Determine the effectiveness of anti-rabies vaccination and determine the viral titer

EU co-funded programme for the surveillance of Avian Influenza in birds since 2025

- ✓ Early detection of highly pathogenic avian influenza (HPAI) in poultry
- ✓ Early detection of HPAI in wild birds
- ✓ Detection of HPAI in poultry species which generally do not show significant clinical signs
- ✓ Contribution to increased knowledge on HPAI and LPAIV posing a potential zoonotic risk

Rabies oral-vaccination campaigns in foxes

Collaboration on wildlife health

National Salmonella Control Programme

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU
SIGURANȚA ALIMENTELOR
MD-2009, mun. Chișinău, str.M. Kogălniceanu, 63
Republica Moldova
Tel./fax. (+373 22) 26-46-40

НАЦИОНАЛЬНОЕ АГЕНТСТВО
ПО БЕЗОПАСНОСТИ ПИЩЕВЫХ
ПРОДУКТОВ
MD-2009, г.Кишинев, ул. М.Когăлницеану, 63
Республика Молдова
Тел./факс (+373 22) 26-46-40

ORDINUL
mun.Chișinău

"19" decembrie 2014

Nr. 717

Cu privire la aprobarea
Programul Național de
Control al Salmonelei

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU
SIGURANȚA ALIMENTELOR
MD-2009, mun. Chișinău, str.M. Kogălniceanu, 63
Republica Moldova
Tel./fax. (+373 22) 26-46-40

НАЦИОНАЛЬНОЕ АГЕНТСТВО
ПО БЕЗОПАСНОСТИ ПИЩЕВЫХ
ПРОДУКТОВ
MD-2009, г.Кишинев, ул. М.Когăлницеану, 63
Республика Молдова
Тел./факс (+373 22) 26-46-40

ORDINUL
mun.Chișinău

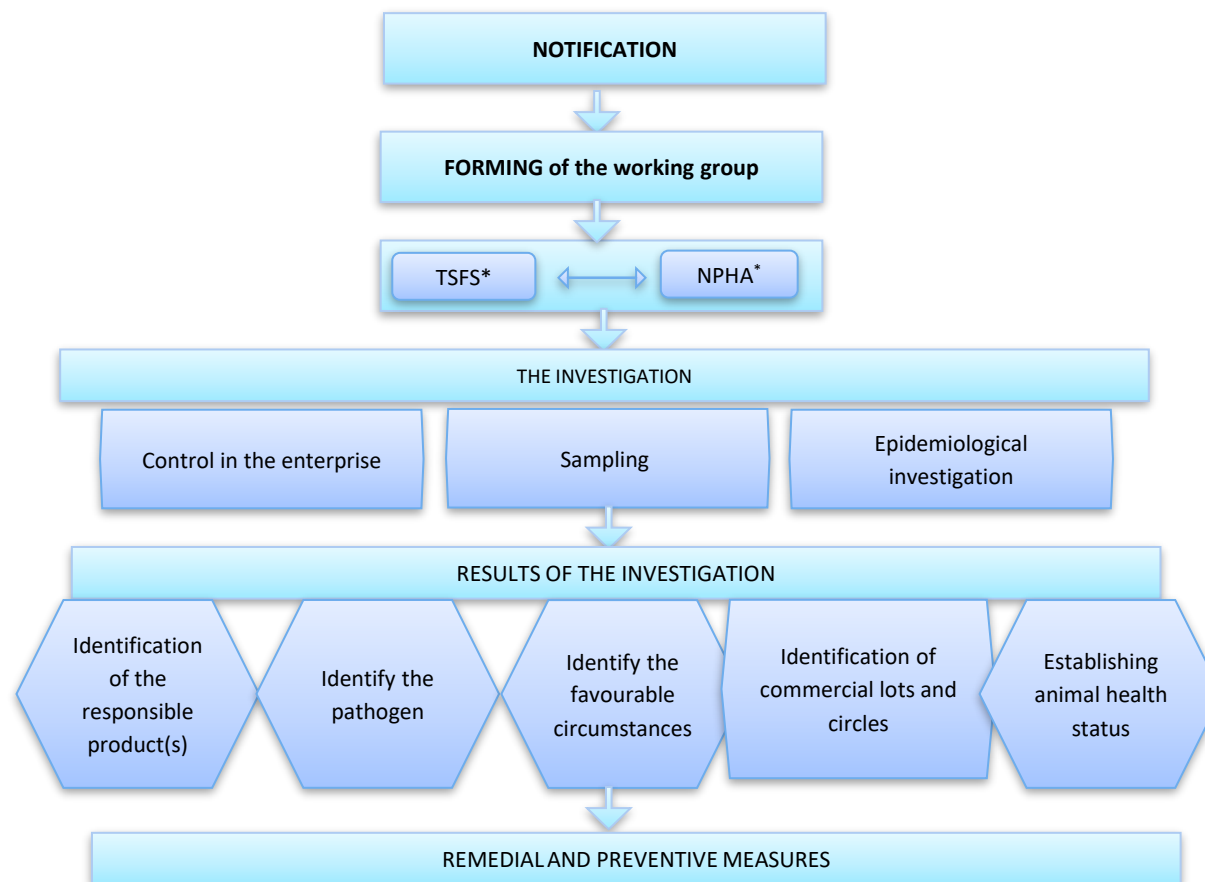
"8" iulie 2014

Nr. 437

Cu privire la aprobarea
Programului Național de
Control al Salmonelei la curcani

The overall objective of the National Salmonella Control Programme is to control the occurrence of Salmonella in the poultry sector and thereby protect humans against Salmonella food-borne diseases.

Monitoring scheme of food-borne outbreaks

*TSFS - Territorial Subdivisions for Food Safety

**NPHA – [National Public Health Agency](#)

Awareness campaign

ATENȚIE! GRIPA AVIARĂ Simptome și măsuri de prevenție

Ce este gripa aviară?

Gripa aviară (Influenza Aviară) este o boală virală extrem de contagioasă cauzată de virusul gripal H5N8 care afectează mai multe specii de păsări de la care obținem produse alimentare (gâni, curcani, prepelițe, bibilici, etc.), precum și păsările de companie și păsările sălbatice. Ocazional boala o pot contracta mamiferelor și omul.

Perioada de incubație este de 4-6 zile.

Cum poate fi răspândită gripa aviară?

Factorii care pot contribui la răspândirea virusului:

- globalizarea și comerțul internațional;
- piețele de păsări vii;
- păsările sălbatice și rutele de migrație

La păsări, virusul GA poate fi răspândit prin contact direct cu secreții de la păsările bolnave, tulpini, tractee

ATENȚIE! PESTA PORCINĂ AFRICANĂ

Cine cauzează pesta porcină africană?
Pesta porcină africană este cauzată de un virus cu lungă durată de viață, care se transmite de la porc la porc prin contact direct sau indirect, sau prin intermediul produselor alimentare de porcine. Este foarte rezistent la căldură și la dezinfectanți.

Căi de transmitere:
• Prin contact direct între animalele bolnave și cele sănătoase;
• Prin contact indirect între animalele bolnave și cele sănătoase prin intermediul produselor alimentare de porcine;
• Prin contact indirect între animalele bolnave și cele sănătoase prin intermediul produselor alimentare de porcine;

Simptome:
• Febră (temperatură ridicată: 40,5 - 42,0 °C) și stare febrilă;
• Vărsături, diaree, pierdere în greutate, anorexie, letargie;
• Edemuri la nivelul capului, în special în jurul ochilor și a urechilor;
• Edemuri la nivelul picioarelor, în special în jurul articulațiilor;
• Edemuri la nivelul picioarelor, în special în jurul articulațiilor;

RETINEȚI! ESTE MAI BINE SĂ RAPORTAȚI OCAZII SUSPICINE DE BOALĂ, CHIAR DACĂ EA NU SE VA CONFIRMA, DECAT SĂ NU RAPORTAȚI DELOC!

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR
Tel.: 0-22-264-671
SUBDIVIZIUNEA TERITORIALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR
Tel.:

Program strategic privind supravegherea, controlul și eradicarea rabiei la vulpi în Republica Moldova Program sprijinit de România și cofinanțat de Uniunea Europeană

Apel către populație privind apărarea împotriva rabiei

Rabia este o boală incurabilă!
Rezervorul principal de virus este reprezentat de vulpi.
Metoda cea mai eficientă de profilaxie în această boală este vaccinarea vulpii.

CAMPANIA DE VACCINARE LA VULPI SE DESFĂȘOARĂ ÎN LUNILE:

- Toți câinii vor fi legați, sau ținți închiși, în timp de 14 zile de la anunțul declanșării campaniei de vaccinare.
- PLIMBAREA CÂINILOR ÎN SPAȚII PUBLICE ESTE PERMISĂ NUMAI ÎN LEȘĂ ȘI CU BOTNIȚĂ
- Persoanele care găsesc animale moarte pe teritoriile supuse vaccinării, sunt obligate să le lase neatase și să ANUNȚE IMEDIAT medicul veterinar, autoritatea publică locală sau întreprinderile silvice. În scopul prelevării

Rugăm părinții, școala, administrațiile locale să informeze copiii despre conținutul acțiunii

- Cum este vaccinul și cum acționează?
Vaccinul este sigilat într-un înveliș dur (blist) conceput astfel încât să se spargă când animalul mușcă din momeală.
- Unde și cum vor fi distribuite momelele?
În zone limitrofe localităților - momelele vor fi distribuite manual de către medicii veterinari din cadrul ANSA și colaboratorii întreprinderilor silvice.
- Există riscul ca vaccinul să producă boala?
Nu, vaccinul este sigur și nu provoacă boala.
- Cum sunt vaccinate animalele sălbatice?
În timpul masticării, vulpile sparg capsula și iar vaccinul din interiorul acestora este înghițit.
- Există riscul ca vaccinul să producă boala?
Nu, vaccinul este sigur și nu provoacă boala.
- Există riscul ca vaccinul să producă boala?
Nu, vaccinul este sigur și nu provoacă boala.
- Există riscul ca vaccinul să producă boala?
Nu, vaccinul este sigur și nu provoacă boala.

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

TU CUNOȘTI CINE ESTE MEDICUL TĂU VETERINAR?

IDENTIFICARE

Identificarea și înregistrarea animalelor din exploatați neprofesionale este **GRATUITĂ**

DESPĂGUBIRI

Anunță cazurile de îmbolnăviri la animale și primește despăgubiri din partea statului pentru animalele afectate de boli (Pesta porcină africană, Gripa aviară, Rabie ș.a.)

RAPORTARE

Agencia acordă recompense persoanelor care au notificat despre depistarea unor cadavre de animale și locul amplasării acestora, în mărime de 50 euro

ÎN CAZUL ÎN CARE BĂNUIEȘTI CĂ ANIMALUL TĂU ESTE BOLNAV CONTACTEAZĂ MEDICUL VETERINAR

OBȚINE GRATUIT CARNETUL DE SĂNĂTATE PENTRU ANIMALE ȘI COMERCIALIZĂZĂ SURPLUSUL DE PRODUSE ALIMENTARE DE ORIGINE ANIMALĂ ÎN PIETE ȘI IARMAROACE

exploatați neprofesionale nu poate deaș!

- cendenții acestora (până la vârsta de 12 luni)
- cendenții acestora (până la vârsta de 12 luni)
- re și descendenții acestora (până la vârsta de 6 luni)
- ndenții acestora (până la vârsta de 60 de zile)
- 200 de păsări
- 30 familii de albi
- TE STABILI PROPRILE REGULAMENTE DE ÎNȚEȚINERE A ANIMALELOR.
- PECTEAZĂ ATĂT APICULTORII, CÂT ȘI AGRICULTORII

Accesează web.beeprotect.md cu semnătura mobilă sau electronică

Ești apicultor?

- Indică locația stupinei pe harta și perioada
- Vezi tenențele de cultură cu flori
- Primește notificări despre utilizarea pesticidelor și fertilizanților în apropiere

Stropești câmpul? Anunță!

ȚI LA NR. DE TELEFON

National Workshop on Strengthening Implementation of the Biological Weapons Convention

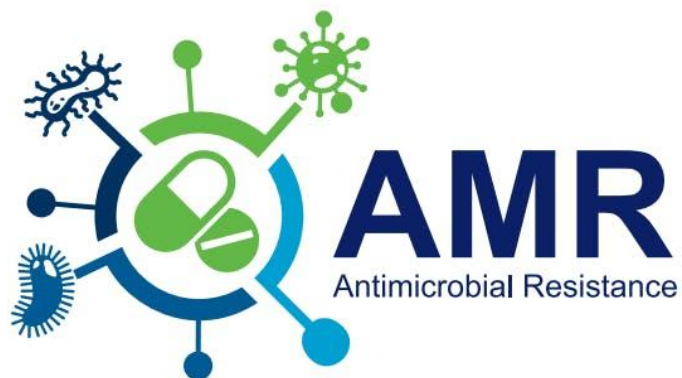

Discussions on preventing the use of pathogens as biological weapons involve:

- surveillance of diseases in humans and animals,
- laboratory biosafety and biosecurity,
- control of zoonotic agents.

One Health collaboration in Republic of Moldova - to prevent and control antibiotic resistance

AMR – a problem without borders

Migration & international travel
Social & economic challenges
Diverse cultures & practices
Political instability

The coordinated action needed to change behaviors

In Moldova

The **National Program for the Surveillance and Control of Antimicrobial Resistance (AMR) for 2023–2027** of the Republic of Moldova was **approved by Government Decision No. 697/2023**, dated **September 20, 2023**.

Key points:

Multisectoral approach — covering **human health, veterinary, and agricultural sectors** — in line with the “**One Health**” principle.

Funding coming from the budgets of the involved authorities and other sources allowed by legislation.

Implementation reports submitted annually by the responsible ministries and central authorities to the Ministry of Health.

Objectives:

The program sets clear objectives through **2027**, including **harmonizing national legislation with EU standards**.

It emphasizes **raising awareness** among the general population and professionals about the dangers of antimicrobial resistance.

Monitoring antimicrobial resistance

JOINT ORDER No. 488/122 of 07-08-2024 regarding the system for monitoring antimicrobial resistance of zoonotic and commensal bacteria from farm animals and food of animal origin, in the context of the implementation of the "One Health" approach.

Fișa actului juridic

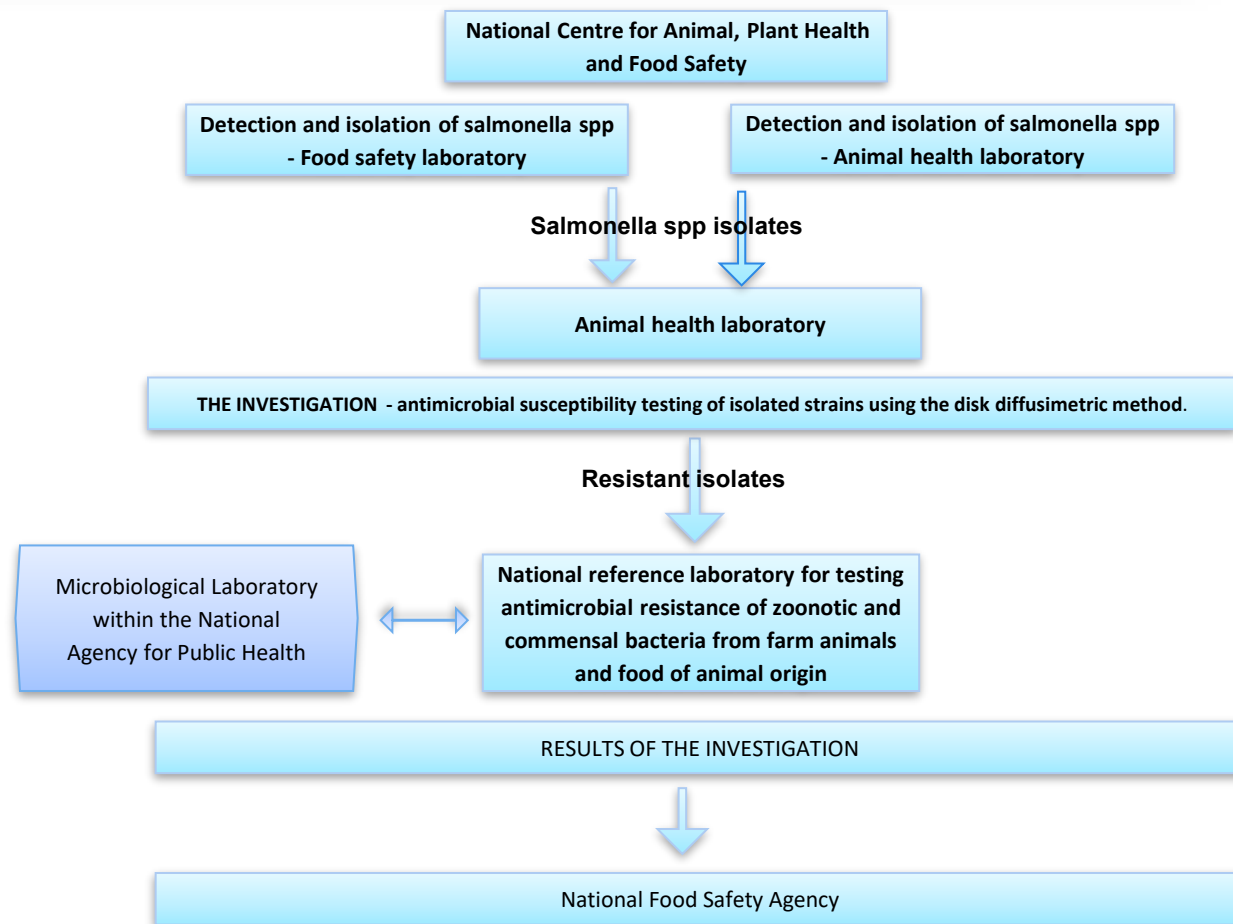
Publicat : 29-08-2024 în Monitorul Oficial Nr. 373-376 art. 686

În temeiul subacțiunii nr.1.1.1 și 1.5.4 din Planul de Acțiuni pentru realizarea Programului național pentru supravegherea și combaterea rezistenței la antimicrobiene pe anii 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 697/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru supravegherea și combaterea rezistenței la antimicrobiene pe anii 2023-2027 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 395-397, art. 947).

ORDONĂM:

Prezentul ordin transpune parțial Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/1729 a Comisiei din 17 noiembrie 2020 privind monitorizarea și raportarea rezistenței la antimicrobiene a bacteriilor zoonotice și comensale și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare a Comisiei 2013/652/UE (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 387/8 din 19.11.2020).

1. Se instituie sistemul de monitorizare a rezistenței la antimicrobiene a bacteriilor zoonotice și comensale de la animale de fermă și din alimente de origine animală, în contextul implementării abordării „O singură sănătate” (în continuare - sistem).
2. Se aprobă Regulamentul de funcționare și organizare a sistemului de monitorizare a rezistenței la antimicrobiene a bacteriilor zoonotice și comensale de la animale de fermă și din alimente de origine animală (în continuare - Regulament), se anexează.
3. Se desemnează Laboratorul microbiologic din cadrul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, ca laborator național de referință pentru testarea rezistenței la antimicrobiene a bacteriilor zoonotice și comensale de la animale de fermă și din alimente de origine animală, în conformitate cu art.12 din Legea

Ongoing actions

- Stricter official inspections:
- Checking compliance with hygiene, maintenance, animal welfare, and biosecurity conditions on farms;
- Checking the conditions of antimicrobial use;
- Verifying the availability of a practicing veterinarian;
- Monitoring the unrestricted dispensing of antimicrobials from veterinary pharmacies.

Objectives

- Establishing a strict system for recording antimicrobials
- Ensuring the availability of quality antimicrobials
- Establishing a robust antimicrobial monitoring system
- Improving hygiene, maintenance, and animal welfare conditions
- Ensuring the services of a practicing veterinarian
- Recommendations for the use of feed additives for animals
- Recommendations for balancing compound feed rations

Continuous training of veterinarians

- Being informed about and understanding the antimicrobials registered in the **State Register of Veterinary Medicines**, their proper use, and the risks to food products.
- Knowing the health status of the animal or the herd being treated.
- Prescribing antimicrobial treatments **only when absolutely necessary**.
- Following the **route of administration** and the **dose** indicated in the antimicrobial product leaflet.
- **Only veterinarians** are authorized to prescribe antimicrobials for treating animals, following a clinical examination and diagnosis.

Training of animal owners

- Improving hygiene and biosecurity conditions on farms
- Enhancing animal rearing systems by providing adequate housing conditions
- Avoiding stressful situations that can weaken animals' immune systems, making them more susceptible to infections
- Implementing programs to control specific animal diseases (both viral and bacterial) through vaccination
- Using scientifically proven, safe, and effective alternatives to antimicrobials

Thank you!